

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาพฤติกรรมการเรียนและความคาดหวังของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์ในการเรียนวิชากฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 หลักสูตรนิติศาสตร์ ในสังกัดของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ที่จัดการเรียนการสอนรายวิชากฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา โดยมีจำนวน 3 ตอนเรียน รวมจำนวนนักศึกษาทั้งสิ้น 150 คนและตัวอย่างที่ได้เท่ากับ 110 ตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบตามความสะดวก (Convenience sampling) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากนักศึกษา และสัมภาษณ์อาจารย์ จำนวน 5 คน โดยผลการวิจัยสามารถสรุปออกเป็นส่วนต่างๆ ตามประเด็นวัตถุประสงค์ที่สำคัญ โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีจำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 58.18 ผู้ชายมีจำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 41.82 ซึ่งส่วนใหญ่มีคะแนนเฉลี่ย $\geq 2.50 - 3.00$ มีจำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 39.09 และ $\geq 3.00 - 3.50$ มีจำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 39.09 รองลงมาคือ $\geq 2.00 - 2.50$ มีจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 14.55 ≥ 3.50 มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 5.45 และต่ำกว่า 2.00 มีจำนวน 2 คนคิดเป็นร้อยละ 1.82 ตามลำดับและส่วนใหญ่มีความถี่ในการเข้าห้องเรียน มากกว่า 9 ครั้ง มีจำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 57.27 รองลงมา 7 - 9 ครั้ง มีจำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 และ 4 - 6 ครั้ง มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 2.73 ตามลำดับ อย่างไรก็ตามผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความคาดหวังทางด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจของนักศึกษาที่เรียนวิชากฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา

1. ด้านการมีส่วนร่วมและความเอาใจใส่ของนักศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ คือ การเข้าห้องเรียนของนักศึกษา ส่งแบบฝึกหัดของนักศึกษา ความสนใจในการเรียนของนักศึกษา มีความคาดหวังอยู่ในระดับมากที่สุด และการทำรายงานของนักศึกษา มีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก

2. ด้านเนื้อหาวิชาการและการนำไปใช้ประโยชน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ คือ เนื้อหาวิชาการครบตามความคาดหวังของนักศึกษา อาจารย์ชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ของวิชาที่เรียนแล้วประยุกต์ใช้ได้จริง เนื้อหาวิชาการครบตามที่หลักสูตรกำหนด นักศึกษาเรียนเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการประกอบวิชาชีพ นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในการเรียนการสอน และอาจารย์ได้มอบหมายงานที่สอดคล้องกับการเรียนการสอน มีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

3. ด้านเอกสารตำรา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ คือ เอกสารตำราเข้าใจง่าย อาจารย์แนะนำแหล่งค้นคว้าอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เอกสารตำรามีเนื้อหาครบถ้วนตามที่หลักสูตรกำหนด และอาจารย์แนะนำหนังสือและตำราเรียนเพิ่มเติม มีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

4. ด้านอาจารย์ผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ คือ อาจารย์มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี อาจารย์รับฟังความเห็นจากนักศึกษา อาจารย์มีบุคลิกที่เหมาะสมทั้งแต่งกายและกิริยาท่าทาง อาจารย์ตั้งใจและกระตือรือร้นในการสอน อาจารย์มีความยุติธรรมในการให้คะแนน อาจารย์มีการสื่อสารที่ใช้คำพูดที่ง่ายสามารถเข้าใจง่าย อาจารย์ชี้แจงวัตถุประสงค์การเรียนการสอนและให้แนวทางการเรียนการสอนในชั่วโมงแรกที่เข้าสอน และอาจารย์เข้าสอนตรงเวลาและสม่ำเสมอ มีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

5. ด้านการวัดและการประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ คือ นักศึกษามีความพึงพอใจในวิธีการวัดและประเมินผล การเรียนการสอนของอาจารย์การประเมินผลในแต่ละงานที่สั่งสามารถเสริมแรงแก่นักศึกษาเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการเรียน การวัดและประเมินในแต่ละงานมีความเหมาะสมน่าเชื่อถือ นักศึกษามีความพึงพอใจในผลการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนของอาจารย์ และศึกษามีความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชานี้ มีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

โดยสรุปภาพรวมระดับความคาดหวังในทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ คือ ด้านการมีส่วนร่วมและความเอาใจใส่ของนักศึกษา ด้านเอกสารตำรา ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านเนื้อหาวิชาการและการนำไปใช้ประโยชน์ มีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ส่วนในระดับพฤติกรรมความเป็นจริงของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์ในการเรียนวิชา กฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา

1. ด้านการมีส่วนร่วมและความเอาใจใส่ของนักศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ คือ การส่งแบบฝึกหัดของนักศึกษา การเข้าห้องเรียนของนักศึกษา ความสนใจในการเรียนของนักศึกษา และการทำรายงานของนักศึกษา มีความเป็นจริงอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

2. ด้านเนื้อหาวิชาการและการนำไปใช้ประโยชน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ คือ อาจารย์ชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ของวิชาที่เรียนแล้วประยุกต์ใช้ได้จริง อาจารย์ได้มอบหมายงานที่สอดคล้องกับการเรียนการสอน เนื้อหาวิชาการครบตามความคาดหวังของนักศึกษา นักศึกษาเรียนเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการ

ประกอบวิชาชีพ นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในการเรียนการสอน และเนื้อหาวิชาการครบตามที่หลักสูตรกำหนด มีความเป็นจริงอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

3. ด้านเอกสารตำรา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ คือ เอกสารตำราเข้าใจง่ายมีความเป็นจริงอยู่ในระดับมากที่สุด อาจารย์แนะนำหนังสือและตำราเรียนเพิ่มเติม เอกสารตำรามีเนื้อหาครบถ้วนตามที่หลักสูตรกำหนด และอาจารย์แนะนำแหล่งค้นคว้าอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง มีความเป็นจริงอยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ

4. ด้านอาจารย์ผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ คือ อาจารย์มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี อาจารย์ชี้แจงวัตถุประสงค์การเรียนการสอนและให้แนวการเรียนการสอนในชั่วโมงแรกที่เข้าสอน อาจารย์มีบุคลิกที่เหมาะสมทั้งแต่งกายและกิริยา มีความเป็นจริงอยู่ในระดับมากที่สุด อาจารย์เข้าสอนตรงเวลาและสม่ำเสมอ อาจารย์รับฟังความเห็นจากนักศึกษา อาจารย์มีการสื่อสารที่ใช้คำพูดที่ง่ายสามารถเข้าใจง่าย อาจารย์ตั้งใจและกระตือรือร้นในการสอน และ อาจารย์มีความยุติธรรมในการให้คะแนน มีความเป็นจริงอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

5. ด้านการวัดและการประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ คือ นักศึกษามีความพึงพอใจในวิธีการวัดและประเมินผล การเรียนการสอนของอาจารย์ นักศึกษามีความพึงพอใจในผลการวัดและประเมินผล การเรียนการสอนของอาจารย์ มีความเป็นจริงอยู่ในระดับมากที่สุด การวัดและประเมินในแต่ละงานมีความเหมาะสม น่าเชื่อถือ นักศึกษามีความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชานี้ และการประเมินผลในแต่ละงานที่สั่งสามารถเสริมแรงแก่นักศึกษาเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการเรียน มีความเป็นจริงอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

โดยภาพรวมระดับพฤติกรรมความ เป็นจริงอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ คือ ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านการวัดและประเมินผล ด้านเอกสารตำราด้านการมีส่วนร่วมและความเอาใจใส่ของนักศึกษา และด้านเนื้อหาวิชาการและการนำไปใช้ประโยชน์ มีความเป็นจริงอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

โดยสอดคล้องกับการสัมภาษณ์เชิงลึก ซึ่งสรุปเป็นประเด็นที่สำคัญได้ดังนี้

1. อาจารย์ส่วนใหญ่คิดว่ารายละเอียดเนื้อหาวิชาวิทยุวิทยุหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา มีเนื้อหา น่าจะตรงและเหมาะสมกับสาขาที่นักศึกษาเรียน เพราะวิชาวิทยุวิทยุหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา ประกอบด้วยกฎหมายเบื้องต้นศึกษาที่เกี่ยวข้องไว้มากมาย ซึ่งประกอบไปด้วย การศึกษาลักษณะของนิติกรรม การก่อให้เกิดนิติกรรม การแสดงเจตนา เหตุอันทำให้เจตนาเสื่อมเสีย เจตนาหลงและนิติกรรมอำพราง การตีความแสดงเจตนา โฆษะและโฆษะกรรม เงื่อนไขและเงื่อนไข อายุความตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 1 ลักษณะ 4 ถึง 6 และลักษณะของสัญญา

การก่อให้เกิดสัญญา ผลแห่งสัญญา สัญญาซึ่งมีมัดจำและเบี้ยปรับ การเลิกสัญญาตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 2 ลักษณะ 2 ซึ่งเนื้อหาค่อนข้างมาก แต่เป็นหลักกฎหมายที่สำคัญที่นักศึกษาควรต้องเรียนรู้

2. อาจารย์ส่วนใหญ่คิดว่ารายละเอียดเนื้อหาวิชากฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญาดังกล่าวมีมากเกินไปซึ่งสมควรเน้นหลักกฎหมายในกฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญาให้นักศึกษาได้ศึกษาและเรียนรู้ซึ่งจะสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวันได้ต่อไปในอนาคตด้วย

3. ถ้าวิชากฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา ดังกล่าวนี้นี้ไม่ใช่วิชาบังคับ อาจารย์ส่วนใหญ่คิดว่านักศึกษาส่วนใหญ่คงจะลงทะเบียนเรียนเพราะมีเนื้อหาไม่ค่อนมาก ไม่ยากแก่การทำความเข้าใจเท่าใดนักและเนื้อหายังเป็นประโยชน์กับนักศึกษาในการประกอบวิชาชีพด้วย และเนื่องจากกฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา เป็นรายวิชาที่ทางกระทรวงศึกษาธิการมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาให้เป็นวิชาบังคับให้นักศึกษาต้องเรียนในหลักสูตรนิติศาสตร์

4. อาจารย์ส่วนใหญ่คิดว่าควรมีกิจกรรมที่ให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการทำรายงานโดยเป็นการช่วยให้เข้าใจในเนื้อหากฎหมายลักษณะต่างๆมากขึ้นและอาจมีการนำตัวอย่างสัญญาตามกฎหมายลักษณะต่างๆมาให้เห็นถึงการนำกฎหมายไปใช้ได้ในชีวิตประจำวัน เพื่อให้นักศึกษาสนใจและเข้าใจ เพื่อเป็นประโยชน์ในการเรียนวิชากฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา และนำไปใช้ประกอบวิชาชีพต่อไป

5. อาจารย์ไม่คิดว่าควรมีการปรับปรุงรายละเอียดเนื้อหาวิชากฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา เนื่องจากตามหลักสูตรเก่าและใหม่ใช้ชื่อรายวิชากฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญาตลอดมา เพราะเป็นวิชาบังคับซึ่งเป็นหลักกฎหมายพื้นฐานของหลักสูตรนิติศาสตร์เองอยู่แล้ว เพราะไม่ว่าจะเรียนหลักสูตรนิติศาสตร์ที่มหาวิทยาลัยใดก็ต้องเรียนเนื้อหาวิชาดังกล่าวนี้ทุกมหาวิทยาลัย โดยที่เนื้อหาที่เรียนมีรายละเอียดเนื้อหาเหมือนกัน ซึ่งถึงแม้ว่าในปีการศึกษาที่ 2555 จะได้มีการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรใหม่ แต่รายละเอียดเนื้อหาที่ไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปด้วย

อย่างไรก็ตาม การเปรียบเทียบระดับความคาดหวังและระดับพฤติกรรมความเป็นจริงของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์ในการเรียนวิชากฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา ด้านการมีส่วนร่วมและความเอาใจใส่ของนักศึกษาโดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ไม่แตกต่างกัน ส่วนในด้านเนื้อหาวิชาการและการนำไปใช้โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ไม่แตกต่างกัน ซึ่งในด้านเอกสารตำรา โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ไม่แตกต่างกัน โดยในด้านอาจารย์ผู้สอน โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ไม่แตกต่างกัน และในด้านการวัดและประเมินผล โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อ

พิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ไม่แตกต่างกัน และโดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ก็ไม่แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเกี่ยวกับระดับความคาดหวังของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์ในการเรียนวิชากฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา จำแนกตามระดับคะแนนเฉลี่ย ซึ่งความแตกต่างของระดับความคาดหวังของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์ในการเรียนวิชากฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา ด้านการมีส่วนร่วมและความเอาใจใส่ของนักศึกษา พบระดับคะแนนเฉลี่ยที่ต่างกัน มีระดับความคาดหวังไม่แตกต่างกัน

2. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเกี่ยวกับระดับความคาดหวังของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์ในการเรียนวิชากฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา จำแนกตามระดับคะแนนเฉลี่ย ซึ่งความแตกต่างของระดับความคาดหวังของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์ในการเรียนวิชากฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา ด้านเนื้อหาวิชาการและการนำไปใช้ พบว่าระดับคะแนนเฉลี่ยที่ต่างกัน มีระดับความคาดหวังไม่แตกต่างกัน

3. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเกี่ยวกับระดับความคาดหวังของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์ในการเรียนวิชากฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา จำแนกตามระดับคะแนนเฉลี่ย ซึ่งความแตกต่างของระดับความคาดหวังของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์ในการเรียนวิชากฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา ด้านเอกสารตำรา พบว่าระดับคะแนนเฉลี่ยที่ต่างกัน มีระดับความคาดหวังไม่แตกต่างกัน

4. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเกี่ยวกับระดับความคาดหวังของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์ในการเรียนวิชากฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา จำแนกตามระดับคะแนนเฉลี่ย ซึ่งความแตกต่างของระดับความคาดหวังของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์ในการเรียนวิชากฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา ด้านอาจารย์ผู้สอน พบว่าระดับคะแนนเฉลี่ยที่ต่างกัน มีระดับความคาดหวังไม่แตกต่างกัน

5. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเกี่ยวกับระดับความคาดหวังของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์ในการเรียนวิชากฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา จำแนกตามระดับคะแนนเฉลี่ย ซึ่งความแตกต่างของระดับความคาดหวังของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์ในการเรียนวิชากฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา ด้านการวัดและการประเมินผล พบว่าระดับคะแนนเฉลี่ยที่ต่างกัน มีระดับความคาดหวังไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาพฤติกรรมและความคาดหวังของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์ในการเรียนวิชากฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมกรเรียนโดยรวมในด้านต่างๆ และรายชื่ออยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะพฤติกรรมในการส่งแบบฝึกหัดของนักศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เพราะว่าการกระทำหรือการแสดงออกทุกอย่างของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งภายใต้สถานการณ์นั้น ๆ ทั้งที่สังเกตได้โดยตรงและสังเกตไม่ได้โดยตรง แต่สามารถวินิจฉัยได้ว่ามีพฤติกรรมหรือไม่โดยการใช้เครื่องมือทดลองหรือทดสอบซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิด ทฤษฎีของ ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2520 : 10) ที่ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมไว้ว่า หมายถึง กิจกรรมทุกประเภทที่มนุษย์กระทำ ไม่ว่าสิ่งนั้นจะสังเกตได้หรือไม่ได้ ซึ่งอาจเกิดจากการทำงานของหัวใจ การทำงานของกล้ามเนื้อ การเดิน การพูด การคิด ความรู้สึก ความชอบ ความสนใจ และสอดคล้องกับแนวความคิด ทฤษฎีของ อรุณ รักธรรม (2524 : 13) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมว่า หมายถึง การปฏิบัติซึ่งบุคคลใดบุคคลหนึ่งแสดงต่อบุคคลหนึ่ง หรือบุคคลอื่นในการที่ถูกต้อง หรือผิดไปจากปทัสถานแห่งขนบธรรมเนียม หรือมารยาทของสังคม หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ พฤติกรรมหมายถึง กระบวนการที่เกิดขึ้น โดยการกระทำที่มีการประสานสัมพันธ์ระหว่างระบบร่างกายกับเครื่องกระตุ้น

ดังนั้น พฤติกรรมจึงเป็นการกระทำหรือการแสดงออกของบุคคลคนใดคนหนึ่งแสดงออกมาในความเป็นจริง โดยอาจจะไม่เป็นไปตามความคาดหวังในใจที่ตนเองคิดไว้ก็ได้ ซึ่งพฤติกรรมของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์ที่เรียนวิชากฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา ด้านการมีส่วนร่วมและความเอาใจใส่ของนักศึกษา ในเรื่องการเข้าห้องเรียนซึ่งนักศึกษามีความคาดหวังมากที่สุดแต่พฤติกรรมความเป็นจริงแล้ว อาจไม่เป็นไปตามความคาดหวังของนักศึกษาซึ่งมีระดับความคาดหวังมากที่สุดแต่พฤติกรรมของนักศึกษาไม่อาจทำได้ตามที่คาดหวังไว้ แม้โดยการเปรียบเทียบระดับความคาดหวังและพฤติกรรมในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์ต่อวิชากฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญาไม่แตกต่างกัน

ในส่วนระดับความคาดหวังกับระดับพฤติกรรมความเป็นจริงของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์ในการเรียนวิชากฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ก็ไม่แตกต่างกัน โดยที่ระดับความคาดหวังในการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์ต่อวิชากฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา ด้านเอกสารตำรา โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เอกสารตำราเข้าใจง่าย อาจารย์แนะนำหนังสือและตำราเรียนเพิ่มเติมและอาจารย์แนะนำแหล่งค้นคว้าอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ไม่แตกต่างกันและตรงตามระดับพฤติกรรมความเป็นจริงของนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์ในการเรียนวิชากฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา ทั้งนี้

เพราะว่าความคาดหวังเป็นความเชื่อหรือความคิดอย่างมีเหตุผล ในแนวทางที่เป็นไปได้ หรือเป็นความหวังที่คาดการณ์ว่าต้องการจะได้ในอนาคตของบุคคล ความคาดหวังจึงเป็นสภาวะทางจิตที่บุคคลคาดคะเนล่วงหน้าแต่บางสิ่งบางอย่างว่าควรมี ควรจะเป็นหรือควรจะเป็นเกิดขึ้นตามความเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิด ทฤษฎีของ สกาวเดือน ปธนสมิทธิ (2540, 64) ได้ให้ความหมายของความคาดหวังไว้ว่า เป็นแนวคิดที่บุคคลมีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด แล้วแสดงออกมาโดยการพูด การเขียน และการแสดงออกดังกล่าวนั้นขึ้นอยู่กับภูมิหลังทางสังคม ประสบการณ์ และสิ่งแวดล้อมของบุคคลนั้น ๆ ซึ่งบุคคลอื่นอาจไม่เห็นด้วยก็ได้ หรืออีกกล่าวหนึ่ง ความคาดหวัง คือ การแสดงออกทางทัศนคติอย่างหนึ่ง ซึ่งอาจมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบและเป็นส่วนที่พร้อมจะมีปฏิกริยาเฉพาะอย่างต่อสถานการณ์ภายนอก ทำให้บุคคลพร้อมที่จะแสดงออกโต้ตอบสิ่งต่าง ๆ ในรูปของการยอมรับ หรือปฏิเสธ จึงควรพิจารณาในด้านองค์ประกอบของทัศนคติควบคู่ไปด้วย และสอดคล้องกับแนวความคิด ทฤษฎีของเบญจา นิลบุตร (2540, 10) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ความคาดหวังเกิดจากความรู้สึกนึกคิดในการคาดคะเนเหตุการณ์ล่วงหน้าว่าจะเกิดขึ้นอย่างไร อันเป็นความปรารถนาจะให้ไปถึงเป้าหมายที่กำหนดไว้

ทั้งนี้ ส่วนระดับความคาดหวังและระดับพฤติกรรมความเป็นจริงในการเรียนของนักศึกษา การบัญชีต่อวิชากฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา โดยภาพรวมในการเข้าห้องเรียนของนักศึกษา ความสนใจในการเรียนของนักศึกษา การส่งแบบฝึกหัดของนักศึกษา และการทำรายงานของนักศึกษา ไม่แตกต่างกัน ดังนั้นเมื่อดูจากระดับพฤติกรรมในความเป็นจริงและระดับความคาดหวังของนักศึกษาเองแล้ว การจัดการเรียนการสอนในวิชากฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา นี้ นักศึกษาให้ความสนใจในการเรียนและเข้าห้องเรียนมากเพราะความคาดหวังและพฤติกรรมไม่แตกต่างกัน แสดงว่านักศึกษามีพฤติกรรมตามความคาดหวังของตนเอง โดยการที่จะทำให้การสอนของอาจารย์ผู้สอนประสบผลสำเร็จและนักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี อาจารย์ผู้สอนควรจะต้องส่งเสริมให้นักศึกษาเข้าห้องเรียนและตั้งใจเรียนในห้องเรียน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของวิจิต สุรัตน์เรืองชัย และคณะ(2548) รายงานวิจัยเพียงเรื่องเดียวที่ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนทางนิติศาสตร์ของคณาจารย์มหาวิทยาลัยบูรพาการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอน ปัญหาการจัดการเรียนการสอน และความต้องการในการพัฒนาการเรียนการสอนของคณาจารย์มหาวิทยาลัยบูรพาซึ่งมีพฤติกรรมการสอนที่คณาจารย์ปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ การมอบหมายให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ซึ่งอาจารย์ผู้สอนควรจะต้องส่งเสริมให้นักศึกษาเข้าห้องเรียนและตั้งใจเรียนในห้องเรียนเพราะนักศึกษาหลักสูตรนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตให้ความสนใจในการเรียนและเข้าห้องเรียนมาก โดยที่ความคาดหวังและพฤติกรรมไม่แตกต่างกันแต่อย่างใด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า นักศึกษามีความสนใจและตั้งใจในการเข้าห้องเรียน ดังนั้น อาจารย์จึงควรส่งเสริมการเข้าห้องเรียนของนักศึกษาอาจโดยการให้คะแนนจากการเข้าห้องเรียน
2. ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า นักศึกษามีความคาดหวังหรือต้องการในเอกสารตำราที่เข้าใจง่ายอยู่ในระดับมาก ตรงกับพฤติกรรมความเป็นจริงที่เอกสารตำราที่เข้าใจง่าย ดังนั้น อาจารย์จึงควรปรับปรุงเอกสารตำราให้ทันสมัย เพื่อให้ให้นักศึกษาได้ความรู้และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการประกอบวิชาชีพได้ตรงกับสาขาของตนเองต่อไป
3. ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า ควรนำผลการวิจัยครั้งนี้เสนอต่ออาจารย์ท่านอื่นที่สอนวิชากฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา ดังกล่าวไปศึกษาและทำความเข้าใจเพื่อจะเป็นประโยชน์ในการเรียนการสอนในวิชาดังกล่าวในครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยนักศึกษที่เรียนวิชากฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา ดังกล่าวนี้นี้ในด้านอื่นๆ เพื่อทราบเหตุผลต่อไป
2. ควรมีการศึกษาวิจัยนักศึกษในหลักสูตรอื่นๆ ที่ลงเรียนวิชากฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา
3. ควรมีการศึกษาวิจัยนักศึกษที่เรียนวิชากฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา ดังกล่าวนี้นี้ในมหาวิทยาลัยอื่นๆ นอกเหนือจากที่เคยศึกษา
4. ควรมีการศึกษาวิจัยในการวัดพฤติกรรมและความคาดหวังของนักศึกษาต่อการเรียนวิชากฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา นี้ ควรใช้แบบทดสอบที่มีลักษณะของการตอบที่ถูก-ผิด น่าจะให้ผลที่ตรงกับความเป็นจริงมากกว่าการใช้แบบสอบถาม
5. ควรมีการศึกษาในมหาวิทยาลัยอื่นๆ ที่เป็นเครือข่ายและต้นแบบวิชาที่เกี่ยวกับกฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญา ดังกล่าวนี้นี้ เพื่อนำไปสู่การกำหนดตัวแบบวิชาที่ดีสำหรับการนำไปประยุกต์ใช้กับมหาวิทยาลัยอื่นๆ